

Řízení o určení a popření rodičovství

Abstrakt

Rigorózní práce se zabývá právní úpravou řízení o určení a popření rodičovství. Práce je rozdělena do osmi základních kapitol. Úvodem je definován klíčový pojem rodičovství včetně jeho třech základních podob s následným zařazením do společenského a právního kontextu. Pro účely komparace a možnosti zhodnocení kontinuity platných právních norem je v kapitole druhé krátce pojednáno o vývoji právní úpravy určování a popírání rodičovství v českém právním řádu. Ve třetí kapitole se autorka již soustředí na platnou hmotněprávní úpravu mateřství, představuje témata anonymních a utajených porodů a problematiku náhradního mateřství jako zdroj možných soudních sporů. Hmotněprávní úprava otcovství je obsahem kapitoly čtvrté, která se zabývá určováním otcovství prostřednictvím zákonných domněnek, podmínkami pro jeho popření, základními východisky a některými problematickými instituty. Zvláštní pozornost je také věnována právnímu postavení domnělého otce a dítěte v řízení o popření otcovství, kdy je poukazováno na nedostatečnost ochrany jejich práva na soukromý a rodinný život, resp. práva dítěte znát svůj biologický původ. V následující kapitole jsou popsány charakteristické rysy řízení o určení a popření rodičovství, zejména pak platná právní úprava, základní procesní zásady, obecné otázky příslušnosti soudu a účastenství. Samostatná kapitola je zaměřena na procesní aspekty určování otcovství souhlasným prohlášením. Zde autorka poukazuje mimo jiné na absenci právní úpravy postupu matričních úřadů a praktické problémy s tím spojené, podrobně rozebírá postup soudu a zvláštní povahu tohoto řízení včetně vybraných právně teoretických i věcných otázek. Sedmá a stěžejní kapitola se týká řízení o určení a popření otcovství ve věci samé. Jednotlivé podkapitoly jsou postupně věnovány průběhu celého soudního procesu od okamžiku jeho zahájení, přes dokazování a typické důkazní prostředky, až po vydání konečného rozhodnutí. Rovněž na tomto místě jsou rozebírány výkladové problémy některých zákonných ustanoveních a jsou navrhována jejich možná východiska za pomoci různých výkladových metod či rozhodovací praxe. V poslední kapitole, zabývající se řízením o určení a popření mateřství, je poukazováno především na nedostatečnost platné procesní právní úpravy za současného nastínění základních otázek, které by v případě sporu o mateřství nepochybně vyvstaly a které by bylo vhodné právně regulovat.